

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
доктор. філол. наук, професор
Шинкарук В.Д.

“ 19 ” травня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри філософії

Протокол № 9 від 13.05.2020 р.

Завідувач кафедри філософії
к. філос. н. доцент Савицька І. М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-професійна програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри філософії, к. філос. наук., доц. Культенко В.П.

1.Опис навчальної дисципліни

«ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь			
Освітній ступінь	Магістр		
Галузь знань	01 – Освіта/Педагогіка		
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	За вибором		
Загальна кількість годин	120		
Кількість кредитів ECTS	4		
Кількість змістових модулів	4		
Форма контролю	Екзамен		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання			
	денна форма навчання	заочна форма навчання	
Рік підготовки	1		
Семестр	2		
Лекційні заняття	30		
Практичні, семінарські заняття	30		
Самостійна робота	60		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія освіти» є формування у студентів здатності до адекватного розуміння та розв'язання теоретичних, методологічних, світоглядних проблем сучасної освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія освіти» є:

- надання цілісного уявлення про особливості змісту та проблематики філософії освіти, її основні поняття та категорії;
- розкриття специфіки освіти як явища культури і соціального інституту в його історичній і соціокультурній динаміці;
- поглиблення вивчення актуальних соціально-філософських проблем

сучасної освіти;

- ознайомлення з історією розвитку основних напрямків та методологічних прийомів вирішення проблем філософії освіти;
- філософський аналіз сучасного стану світової та вітчизняної освіти, перспектив їхнього розвитку та взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати: основний зміст усіх розділів програми; визначення фундаментальних філософських категорій, зміст основних першоджерел та найбільш вживаної сучасної філософської літератури з проблем філософії освіти;

вміти: синтезувати набуті знання з фахових та гуманітарних дисциплін у цілісне світосприйняття; застосовувати набуті філософські знання в процесі аналізу

наявного стану освіти, проблем та перспектив їхнього розвитку; творчо використовувати загальнонаукову методологію у ході фахових наукових досліджень, інноваційній та практичній діяльності; формувати, логічно досконало висловлювати і аргументовано захищати власну позицію щодо актуальних проблем сучасної освіти.

Запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії освіти на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософськими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, допомогти альтернативному сприйняттю і осмисленню проблем освіти й виховання.

З метою інтенсифікації процесу навчання, вдосконалення контролю за засвоєнням матеріалу доцільно використовувати модульно-рейтингову систему контролю знань, програмоване навчання, тести, комплексні контрольні завдання, прикладні комп'ютерні програми тощо.

Компетентностями якими повинен володіти студент при вивченні дисципліни:

ЗК 1. Здатність до набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи.

ЗК 2. Вміння гармонізувати комунікативну взаємодію як українською, так і іноземними мовами, готувати й оприлюднювати доповіді (усно/письмово), популяризувати власні наукові досягнення.

ЗК 3. Прагнення до формування та розвитку комунікативних здібностей, міжособистісної взаємодії у професійній сфері.

ЗК 4. Здатність професійно користуватись базами даних (у т.ч. інтернет-джерелами, бібліотечними фондами, фондами правової інформації), управляти інформаційними потоками з метою знаходження, систематизації, раціонального застосування й поширення інформації, задіяної в наукових освітніх дослідженнях.

ЗК 6. Здатність до ведення професійної дискусії українською та іноземними мовами, використання форматів усного та

письмового спілкування на засадах рівності наукових поглядів, заохочення до творення смислової множинності, інтелектуальної складності та багато- вимірності.

ЗК 7. Вміння вільно й компетентно спілкуватися в діалогічному (полілогічному) режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю щодо сучасних концепцій дослідження проблем освіти.

ЗК 8. Спроможність формувати теоретичні та прикладні моделі зарубіжного освітянського досвіду з метою більш комплексного осмислення вітчизняної педагогіки, проблематизації її концептуальних засад, вироблення науково-обґрунтованих пропозицій.

ЗК 10. Здатність до критичного осмислення освітянських проблем у навчанні та/або професійній діяльності на межі інтеграції предметних галузей.

ЗК 11. Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань і пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ЗК 12. Здатність до рефлексії власного освітнього та професійного досвіду, критичного оцінювання результатів діяльності; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення; прояв допитливості, пізнавального інтересу, розуміння способів їх реалізації у процесі самонавчання; готовність до реалізації власного аксіологічного потенціалу.

СК 1 Вміння аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти, виявляти закономірності розвитку сучасного інформаційного суспільства.

СК 7 Вміння здійснювати ефективну організацію освітнього процесу у ВНЗ на основі знань теорії й практики вищої освіти, моделювання діяльності фахівця; викладання у вищій школі.

СК 10 Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки; розуміти системність, взаємозв'язок і цілісність різних педагогічних явищ і процесів.

СК 12 Здатність чітко визначати мету освітнього процесу, добирати відповідний зміст, методи, технології; застосовувати варіативні форми навчання, впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології, інформаційні системи, е-ресурси та сервіси для підвищення ефективності освітнього процесу.

**Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія»
для повного терміну денної та заочної форми навчання**

Назви змістових	Кількість годин
-----------------	-----------------

модулів і тем	Денна форма					Заочна форма			
	тижні	усього	лекції	практ	с.р.	Усього	лекції	практ	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Філософія освіти як специфічний тип знання									
Тема 1. Предмет і функції філософії освіти	1	9	2	2	4				
Тема 2. Історія зарубіжної філософсько-педагогічної думки	2	9	2	2	2				
Тема 3. Освіта на межі ХХ-ХХІ ст	3	9	2	2	4				
Тема 4. Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні	4	9	2	2	2				
Тема 5. Основні тенденції розвитку філософії освіти в культурі постмодерну	5	9	2	2	2				
Тема 6. Методологія синергетичних стратегій в освіті. Педагогічна футурологія	6	9	2	2	2				
Тема 7. Онтологічні та аксіологічні проблеми освіти і виховання	7	14	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 1.		60	14	6	20				
Змістовий модуль 2. Філософські проблеми сучасної освіти									
Тема 8. Філософсько-методологічні проблеми розвитку сучасної освіти	8	12	2	2	10				
Тема 9. Філософсько-педагогічна епістемологія	9	14	2	2	10				
Разом за змістовим модулем 2.		10	4	2	20				
Змістовий модуль 3. Аксіологія освіти									

Тема 10. Філософсько-педагогічна антропологія	10	12	2	2	10				
---	----	----	---	---	----	--	--	--	--

Тема 11. Онтологічні та аксіологічні проблеми освіти та виховання	11	14	2	2	10				
Разом за змістовим модулем 3.	20		4	2	20				
Змістовий модуль 4. Футурологія освіти									
Тема 12. Теорія класичної, некласичної та постнекласичної освітньої парадигми	12	12	2	2	5				
Тема 13. Філософське осмислення проблем розвитку системи вітчизняної освіти. Законодавчо-нормативне забезпечення та стандартизація освіти	13	12	2	2	5				
Тема 14. Філософія нестабільності та ідеї нелінійної освіти	14	14	2	2	5				
Тема 15. Гендерний вимір у філософії освіти	15	13	2	2	5				
Разом за змістовим модулем 4.	30		8	8	20				
Усього годин	120		30	30	60				

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія освіти: її роль та місце у системі філософського знання	2
2	Становлення і розвиток феномену освіти в історії Суспільства	2
3	Освіта на межі ХХ-ХХІ ст.	2
4	Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні	2
5	Філософсько-методологічні проблеми розвитку	2

	сучасної освіти	
6	Філософсько-педагогічна епістемологія	2
7	Філософсько-педагогічна антропологія	2
8	Онтологічні та аксіологічні проблеми освіти та виховання	2
9	Філософське осмислення проблем розвитку системи вітчизняної освіти	2
10	Педагогічні парадигми: діалектика розвитку, особливості менеджменту та стратегії майбутнього	2
11	Філософські підходи до розуміння системи виховання	2
12	Методологія освітньої діяльності	2
13	Комунікація, компетентність, креативність, критичне мислення, якість персоніфікованість та неперервність сучасної освіти	2
14	Педагогіка і синергетика	2
15	Футурологія освіти	2
	Разом	30

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Філософія освіти як специфічний тип знання Філософія в системі науки, освіти, культури.</p> <p>Предмет «філософія освіти» у вашому розумінні.</p> <p>У чому полягає стратегічна мета філософії освіти? Аргументуйте свою відповідь.</p> <p>Сутність освіти як явища культури.</p> <p>Взаємозв'язок динаміки культури та еволюції освітянської діяльності.</p> <p>Система освіти як культурний посередник.</p> <p>Поняття «ідеал освіченості». Історична конкретність та мінливість цього поняття.</p> <p>Поняття «парадигма», «освітня парадигма».</p> <p>Освіта як особливий тип людської діяльності та соціальний інститут.</p> <p>Особливості взаємодії освіти з іншими інститутами суспільства (держава, сім'я, релігія, наука).</p> <p>Особливості соціальних відносин у сфері освіти.</p>	5
2	<p>Феномен освіти в історії суспільства. Розуміння виховання в період Матріархату.</p> <p>Виховання на етапі патріархальної родової общини.</p> <p>Перші школи у Західному первісному суспільстві.</p> <p>Перші школи Східної первісної цивілізації.</p> <p>Спартанська система виховання Стародавньої Греції.</p> <p>Афінська система виховання Стародавньої Греції.</p> <p>Римська система виховання й навчання.</p> <p>Філософсько-педагогічні погляди Сократа. Метод «маєв тики» Сократа.</p> <p>Філософсько-педагогічні погляди Платона.</p> <p>Філософсько-педагогічні погляди Аристотеля та Демокрита. Схоластичні церковні школи Середньовіччя.</p> <p>Августин Аврелій та його погляди на виховання.</p> <p>Система лицарського виховання.</p> <p>Якісні зміни в системі освіти епохи Відродження.</p> <p>Вплив на розвиток освіти поглядів М.Коперника і Дж. Бруно.</p> <p>Вплив ідей М. Монтеня на формування філософії освіти.</p> <p>Філософія і розвиток освіти в епоху Нового часу.</p> <p>Я. А. Коменський про основну мету виховання.</p> <p>Дж. Локк про мету і сутність виховання.</p> <p>Раціоналістичний формалізм виховання К. А. Гельвеція.</p> <p>Концепція природного, вільного виховання Ж.-Ж. Руссо.</p> <p>Педагогічні погляди І.Канта.</p> <p>Й. Г. Песталоцці - один із новаторів методів та принципів навчання.</p> <p>Історична ретроспектива філософії освіти XIX ст.</p> <p>Педагогічна антропологія К. Ушинського.</p> <p>Філософська антропологія М. Шелера.</p> <p>Уявлення Гете про сутність виховання.</p> <p>Міркування про формування особистості Л. Толстого.</p> <p>Університет: основні етапи виникнення та розвитку.</p> <p>Педагогічна теорія класичної освітньої парадигми</p>	10
3	Освіта на межі XX-XXI ст.	5

	<p>Витоки та сутність постмодернізму Педагогічна рецепція постмодерну Теорія едифікації Р. Рорті. Освітні ідеї Пауло Фрейре. Антипедагогіка і «філософія звільнення» від освіти. Філософські засади педагогіки саморозвитку М. Монтесорі. Філософські основи педагогіки Вальдорфської школи. Криза освіти кінця ХХ ст., її основні прояви і причини. Основні ідеї філософії нестабільності І. Пригожина та їх зв'язок з генезою сучасної освіти. Інноваційні проекти в освіті.</p>	
4	<p>Історія розвитку освітніх та педагогічних концепцій в Україні. Діяльність братських шкіл в період українського Відродження. Письменники-полемісти ХVІ ст. про українську духовність. Концепція і структура освіти у Києво-Могилянській академії. Роль і завдання педагогіки періоду козаччини. Філософсько-педагогічна думка С. Яворського, Ф. Прокоповича, Г.Сковороди. Ідеї національного виховання у педагогічній системі К. Д. Ушинського. Методика організації виховного процесу за А. С. Макаренком. Розробка української національної системи освіти Г. Г. Ващенко. Концепція розвитку особистості та трансформація педагогічної діяльності у вченні В. О. Сухомлинського.</p>	5
5	<p>Філософсько-методологічні засади управління системою сучасної освіти та її реформування Сутнісні ознаки системності освіти. Проблема пошуку раціонального співвідношення централізації та децентралізації освітніх стратегій і систем. Ціннісна характеристика освіти: освіта як цінність державна, суспільна, особистісна. Сутність філософських підходів до управління освітою. Емпірико-аналітичний, марксистський та постмодерністський варіанти управління освітою. Проблема співвідношення науки та управлінської практики у сфері освіти. Новітні філософсько-методологічні розробки щодо навчально-виховного процесу. Роль діалогових методів, проблемних підходів до процесу навчання. Взаємозв'язок педагогіки і синергетики. Евристичні можливості синергетичного підходу у педагогіці. Синергетичні інтенції у філософії освіти. Розвиток синергетичної методології у вітчизняній науці. Педагогічна футурологія.</p>	5
6	<p>Філософсько-педагогічна епістемологія Від домашнього до індивідуального навчання: досвід історичної реконструкції. Комунікативна дидактика. Роль діалогових методів, проблемних підходів до процесу навчання в контексті нових орієнтирів освітньої діяльності.</p>	5

	<p>Філософсько-педагогічні проблеми теорії та практики індивідуалізації процесу навчання та виховання.</p> <p>Самоосвіта як модель школи інтелектуальної самодисципліни. Концепція асинхронного навчання та ідея віддаленої аудиторії. Система дистанційної освіти.</p> <p>Системний погляд на педагогічну епістемологію.</p> <p>Сучасні педагогічні концепції міждисциплінарного підходу. Теоретичні основи створення кросдисциплінарних освітніх стандартів. Система коучинга в освіті.</p>	
7	<p>Філософсько-педагогічна антропологія Антропологічний вимір освіти і виховання.</p> <p>Філософсько-педагогічна антропологія та її предметне поле. Педагогічна антропологія у структурі педагогіки.</p> <p>Педологія - як системна галузь психологічних і педагогічних знань.</p> <p>Основні напрямки антропології.</p> <p>Зміна парадигм в педагогіці і усвідомлення її кризи. Освіта і виховання у новій історичній антропології.</p> <p>Методологічний плюралізм філософсько-педагогічної антропології.</p> <p>Перспективи педагогічної антропології.</p> <p>Філософсько-педагогічна антропологія як онтоантропологія.</p>	5
8	<p>Онтологічні та аксіологічні проблеми освіти та виховання</p> <p>Онтологічна характеристика феномену освіти.</p> <p>Духовність - один з інтегруючих елементів суспільства.</p> <p>Роль цінностей у структурі буття особистості.</p> <p>Світоглядні засади особистості - основа педагогічної діяльності. «Золоте правило моралі» та його вплив на розвиток філософії освіти. Біблейські заповіді - основа внутрішнього абстрактного образу особистості.</p> <p>Система освіти як транслятор норм і цінностей буття.</p> <p>Моральні максими Л. Толстого.</p> <p>Формування української ціннісно-нормативної моделі.</p> <p>Роль національної культури, мови у формуванні духовності сучасної людини.</p> <p>Народна та елітарна концепції формування особистості.</p> <p>Концептуальні засади виховання толерантного ставлення до різних світоглядних, політичних доктрин, релігійних переконань.</p> <p>Проблеми формування критичної свідомості та особистісної самоідентифікації людини в сучасному світі.</p>	10
9	<p>Філософське осмислення проблем розвитку системи вітчизняної освіти</p> <p>Взаємозв'язок національних традицій та світових тенденцій в сучасній українській освіті й педагогіці.</p> <p>Філософія і тенденції створення єдиного освітнього простору в контексті Болонського процесу.</p> <p>Роль і можливості України в євроінтеграційних освітніх тенденціях сучасності.</p> <p>Співвідношення освітніх стандартів і творчого характеру освітньо-педагогічної діяльності.</p> <p>Виклик інформаційного суспільства: проблеми та перспективи освіти в Україні.</p>	5

Концептуальні засади філософії освіти в Україні та їх впровадження в педагогічну практику. Законодавчо-нормативне забезпечення освітянської галузі в Україні. Методологічні засади стандартизації у сфері освіти. Розвиток синергетичної методології у вітчизняній науці.	5
Разом	60

Приклади контрольних питань

1. Коли і чому виникає філософія освіти як спеціалізована форма теоретичної діяльності?
2. Об'єкт і предмет філософії освіти як науки.
3. Як впливає філософія на розвиток освіти і чи існує зворотний вплив?
4. Основні функції філософії освіти.
5. Чим пояснюється необхідність вивчення в навчальних закладах курсу «Філософія освіти»?
6. Основні напрями досліджень у сфері філософії освіти і можливості практичного застосування результатів таких досліджень.
7. На Вашу думку, чому відповідь на питання стосовно кризи освіти суспільство намагається знайти у сфері філософії?
8. Поняття «освіта» багатозначне. Які трактовки допомагають розкрити структуру такого складного об'єкта, як освіта?
9. Яке співвідношення понять: культура, освіта, світогляд, філософія?
10. У чому суть гармонійно-цілісного напрямку філософії та його застосування у вирішенні основних проблем освіти?
11. Поясніть значення поняття «освіченість».
12. Як, на Вашу думку, «ідеал освіченості» пов'язаний із соціальними потребами?
13. Аргументуйте висловлювання Сократа: «Мета бесіди — народження істини». Чому він вважав, що форма діалогу — це найкращий спосіб оволодіти знанням?
14. Як Ви ставитесь до думки Платона, що учнів слід навчати відповідно до їхніх здібностей, а не давати всім одну й ту саму освіту?
15. Чи погоджуєтесь Ви з тезою Аристотеля, що потреби і благополуччя держави повинні переважати над правами особи?
16. Прокоментуйте уривок Мішеля Монтеня з твору «Досвіди»: «Той, хто забажає зректись від всесильних забобонів, з'ясує немало речей, які нібито і не викликають сумніву, але разом з тим і не мають іншої підтримки, як тільки зморшки і сивина давно укорінених уявлень. Якщо ж зірвати маску з цих речей і зіставити їх з істиною і розумом, така людина відчує, що хоча її попередні судження і полетіли шкереберть, але ґрунт під ногами у неї став твердішим».
17. Чому Ж.-Ж. Руссо вважав, що людина з'являється у світ досконалою, а виховання її калічить?
18. Які позитивні набуток привнесла педагогічна система Песталоцці?
19. Проаналізуйте основні суперечності класичної освітньої парадигми в умовах сучасності.

20. Назвіть набутки і недоліки освітньої концепції прагматизму, представниками якого вважаються Дж. Дьюї, Ч. Пірс, Дж. Міль.
21. Чому педагогіка постмодернізму вважає себе критичною педагогікою?
22. Поясніть введений Р. Рорті термін «едифікація». Що означає формувати себе засобом діалогу?
23. На Вашу думку, чи дійсно твір Пауло Фрейре «Педагогіка пригнічених» є проявом водночас екзистенціалізму, марксизму і експерименталізму?
24. Чому ідеї філософії нестабільності І. Пригожина та його послідовників відіграють велику роль у вирішенні найважливіших проблем сучасної освіти?
25. У чому суть системи філософських принципів субстанціональної єдності і діалогової згоди як мінімальної базової основи сучасної освіти за концепцією В.С.Лутая?
26. У чому Ви вбачаєте першочергові заходи для підвищення престижу і досягнення найвищої пріоритетності розвитку освіти в Україні?
27. Чи погоджуєтесь Ви із твердженням, що «освіта і суспільство нерозривні, це — одна система»? Який висновок з цього твердження?
28. Що Ви розумієте під стратегією «розвиток освіти»? Поясніть поняття «парадигма», «науково-дослідна програма», «науково-дослідний проект».
29. Поясніть основну ідею стандартизації у сфері освіти. Що таке освітній стандарт?
30. Чи не суперечить введення освітніх стандартів творчому характеру освітньо-педагогічної діяльності?
31. Чи впливає стандартизація освіти на якість навчання, виховання і розвитку учнів і студентів?
32. Чи завжди збігаються державні та суспільні цінності освіти?
33. У чому Ви бачите значення особистісної цінності освіти? Чому особистісно-орієнтовані концепції освіти набувають все більшої значущості та популярності у світі?
34. Як досягти гармонії державної, суспільної та особистісної цінності освіти?
35. Яким є взаємовідношення між цінностями і цілями освіти?
36. Що Ви розумієте під найвищими пріоритетами освітньої діяльності? Що означає словосполучення «ієрархія цілей освіти»?

Приклади комплектів тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС: бакалавр Напрямок підготовки: Професійна освіта	Кафедра Філософії 2020-2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Філософія освіти»	«Затверджую» Зав. кафедри філософії: <hr/> І.Савицька
Екзаменаційні питання (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)			
1. Назвіть давньогрецьких і давньоримських філософів, які приділяли увагу проблемам освіти і виховання. Проаналізуйте їхні погляди.			
2. Проаналізуйте концепцію природного виховання Ж.-Ж. Руссо.			
<i>Тестові завдання різних типів</i> (максимальна оцінка 10 балів за відповідь на кожне запитання)			
Питання 1. Виберіть відповідне визначення освіти у Г. Сковороди			
1	Культурна доцільність є основою освітнього процесу		
2	Гармонійне поєднання соціального і біологічного в освітньому процесі		
3	Допомога учневі у пошуках самого себе, своєї внутрішньої божественної сутності, «внутрішньої людини»		
4	Освіта можлива тільки завдяки Божому провидінню.		
5	Освіта – це символ найвищої мудрості		
Питання 2. Визначте основні принципи глобальної освіти:			
1	Орієнтація на розвиток особистості		
2	Холізм		
3	Когерентність		
4	Релігійність		
Питання 3. Освіта – це (виберіть відповідне визначення):			
1	Гранично широке соціокультурне, соціально-економічне та власне педагогічне явище		
2	Людиноцентричне вчення про мудре ставлення до кожної особи		
3	Предмет специфічного людського відношення до природи		
4	Інтегративно-синтетичне тлумачення мудрості		
5	Фантастичне світосприйняття		
Питання 4. Що є результатом виховного процесу за Е. Дюркгеймом			
1	Перетворення набутих навиків у виробничу силу		
2	Наближення до надприродного світосприйняття		
3	Досягнення «індивідуальної соціалізації»		
4	Незалежність від матеріальної винагороди		
Питання 5. Співвіднесіть автора та ідею:			
1	Сенека	А	мета виховання у формуванні гармонійно розвиненої людини
2	Вітторіно де Фельтре	Б	головна задача освіти і виховання в моральному вдосконаленні людини

3	Ян Амос Коменський	В	мета виховання - у прагненні до блага всього суспільства, в узгодженні особистого інтересу кожної людини з благом нації.
4	К.А. Гельвецій	Г	ідея пансофії як загальної мудрості
Питання 6. Виберіть з перелічених функції освіти:			
1	Практична		
2	Пізнавальна		
3	Релігійна		
4	Психологічна		
5	Прогностична		
Питання 7. Зіставте вислови з філософами, яким вони належать:			
1	Знання – це сила	а	Дж.Локк
2	Мислю, отже існую	б	Б.Спіноза
3	Людина людині вовк	в	Ф.Бекон
4	Свідомість людини при народженні – чиста дошка, на якій чуттєвий досвід залишає свої сліди	г	Т.Гоббс
5	Свобода – усвідомлена необхідність	д	Р.Декарт
Питання 8. Особлива галузь філософії, що має предметом дослідження практично всі складові освітньої діяльності – це ... <i>(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь)</i>			
Питання 9. Кому з філософів минулого належить вислів: «Знання – це сила»? <i>(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)</i>			
Питання 10. Система ідей і поглядів на людину як найвищу цінність – це... <i>(у бланку відповідей впишіть правильну відповідь одним словом)</i>			

_____ . (Культенко В.П.)

Методи навчання

Методи набуття нових знань, формування вмінь та навичок, закріплення, перевірки.

Словесні – пояснення, лекція, бесіда.

Практичні – навчальні вправи, практичні роботи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача.

Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять. На заняттях з дисципліни «Філософія» використовуються метод проектів, дискусія та презентація.

Форми контролю

Попередній контроль – опитування

Поточний контроль – опитування

Тематичний **контроль** – написання модульних контрольних робіт

Підсумковий контроль – екзамен

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно Положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 №6 (див. таблицю):

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 - 100
Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 - 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 - 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але з незначною кількістю недоліків	64 - 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 - 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 - 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 - 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R** дис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R** ат (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R** нр (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

Методичне забезпечення

1. Філософія освіти / Чекаль Л.А., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та інші. – Т.1. - К.: Міленіум, 2015.
2. Філософія освіти / Чекаль Л.А., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та інші. – Т.2. Хрестоматія. - К.: Міленіум, 2015.
3. Савицька І.М., Гейко С.М., Культенко В.П., Супрун А.Г. Філософія освіти: навчально-методичні вказівки для студентів гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України. – К., 2019.
4. Сподін Л.А. Педагогічні умови формування професійної спрямованості особистості студентів вищих аграрних закладів освіти. - 2001 - –К., 2011.–228 с

Рекомендована література

Основна

1. Воловик В. Філософія педагогіки. — Запоріжжя: Просвіта, 2014.
2. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті. – Полтава, 2006. – 328 с.
3. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття. – К.: Навчальна книга, 2014.
4. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Вибр. твори: У 5 т. — К., 1976. — Т. 3.
5. Філософія освіти / Чекаль Л.А., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та інші. – К.: Міленіум, 2017. – 806 с.
6. Філософія освіти: Навчальний посібник / За заг. ред. В. Андрущенко, І.Предборської. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. - 330 с.

Додаткова

1. Болонський процес у фактах і документах (Сорбонна — Болонья — Саламанка — Прага — Берлін). — Тернопіль, 2003.
2. Гадамер Х. Г. Істина і метод / Х. Г. Гадамер - К., 2008. - 700с.
3. Губерський Л., Андрущенко В. Філософія як теорія та методологія розвитку освіти. - К.: «МП Леся», 2008.- 516 с.
4. Клепко С. Ф. Конспекти з філософії освіти / С. Ф. Клепко - Полтава: ПОДІЛО, 2010. - 424 с.
5. Конох М. С. Формування нової філософії освіти в Україні: Соц.-філос. аспект. — К., 2011.
6. Кун Т. Структура наукових революцій. — К., 2007.
7. Макаренко А. С. Методика організації виховного процесу. Твори: У 7 т. — К., 1954. — Т. 5.
8. Мешко О. І., Янкович О. І., Мешко Г. М. Історія української школи і педагогіки. — Тернопіль, 2009.
9. Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України: - К.: Педагогічна думка, 2017.- 257 с.
10. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ ст. // Освіта. — 2011. — № 26.
11. Радіонова І. О. Сучасна американська філософія освіти. — Харків, 2004.
12. Романенко М. І. Філософія освіти: історія і сучасність. — Дніпропетровськ, 2001.
13. Сніцар Л. П. Філософія сучасної освіти (зміст та структура курсу): Наук.-

- метод. посіб. — К., 2013.
14. Фрейре Пауло. Освіта як практика свободи / Фрейре Пауло. Формування критичної свідомості. — К., 2013.
 15. Фуко М. Слова и вещи: археология гуманитарных наук /Фуко М. - М.: Прогресс, 2007. - 488с.

Інформаційні ресурси

1. ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: Навчальний посібник / За заг. ред. В. Андрущенко, І. Предборської. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. - 330 с.
2. <http://www.ifon.npu.edu.ua/images/news/2013/%D0%A4%D1>
3. Кун Томас «Структура научных революций» // PSILIB, Психологическая библиотека Киевского фонда содействия развитию психологической культуры. 27.01.09. <http://www.psylib.ukrweb.net/>
4. Поппер Карл «Что такое диалектика», Библиотека Гуммер - философия, гуманитарные науки, 27.01.09. http://www.gumer.info/_http://philosophy.ru/library/lib2.html
5. [The Stanford Encyclopedia of Philosophy](#) - This contains many entries on different philosophy of science topics.
6. [An introduction to the Philosophy of Science, aimed at beginners - Paul Newall.](#)
7. [Essays on concepts in the Philosophy of Science](#) at The Galilean Library.
8. [History of Twentieth-Century Philosophy of Science](#) by Thomas J. Hickey - with free downloads by chapter for public use.
9. [Center for Philosophy of Science, University of Pittsburgh](#)
10. [Tilburg Center for Logic and Philosophy of Science \(TiLPS\)](#)